

ASSISTENTENNOODEN EN ASSITENNOOD. — De assistenten der stedelijke ziekenhuizen te Dresden hebben verleden jaar tot den gemeenteraad het verzoek gericht om wijziging hunner arbeidsvoorwaarden, overeenkomstig de eischen, die te Halle zijn gesteld in de vergadering van assistenten, welke plaats had in aansluiting met de vergadering van het Leipziger Verband. De Raad heeft dit verzoek beleefdelijk onbeantwoord gelaten. Nu hebben de assistenten hun wenschen herhaald, bestaande in: verhooging van het aanvangssalaris van 1000 Mk. tot 1200 Mk. en vrije kost en inwoning, jaarlijksche verhooging met 200 Mk., vier weken 'sjaars vacantie en verzekering tegen beroepsongevallen. Sommige groepen van assistenten zagen zelfs van de salarisverhoging af, met het oog op de noodzakelijkheid van uitbreiding van den geneeskundigen staf en de daarmee gepaard gaande kosten. De eischen zijn, vergeleken met die van dienstboden bijv., voor volwassen mannen met een academische opleiding waarlijk niet buitensporig. Het zal voor de zieken een voordeel opleveren, als de assistenten, door betere voorwaarden, langer aan de ziekenhuizen verbonden blijven. Bovendien is er in Duitschland gebrek aan assistenten, doordat „praktische jaar” de jonge artsen reeds langer dan voorheen buiten de praktijk houdt, zoodat sommige steden reeds uit eigen beweging de salarissen belangrijk hebben verhoogd, gelijk bij Stettin, met een aanvangssalaris van 1500 Mk. De gemeenteraad van Dresden zal, dit alles bedenkende, den wensch der assistenten wel vervullen of althans een antwoord waardig keuren, daar het „qui tacet consentit” op administratieve lichamen niet van toepassing is (*Munch. med. Wochenschr.*). PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE MÜNCHENER KANKERBEHANDELING.

Naar aanleiding van het stukje van collega GRONEMAN, in het nummer van 2 Nov. l.l. het volgende:

In het begin van dit jaar kreeg ik onder behandeling een patiënte met recidief na amputatio mammae sin. Behalve een paar knobbeltjes in de huid nabij het litteken bestond er een gezwel in het niet verwijderde deel van den m. pectoralis; de klieren boven en onder het sleutelbeen waren zeer sterk gezwollen; de linker arm was daarenboven zóó oedemateus, als men slechts zelden zien zal. Dus een treurig geval.

Daar patiënte gehoord had van de door collega GRONEMAN besproken patiënte, verlangde zij zich in München onder behandeling van dr. KLIMASZEWSKI te stellen en verzocht mij haar te geleiden. Eenige dagen na Paschen werd de reis aanvaard en maakte ik zodoende ook kennis met genoemden collega. Ik wil vooropstellen, dat hij op mij niet den indruk van een kwakzalver gemaakt heeft en ik sinds dien niet in mijn meening veranderd ben. Hij lijkt mij meer een idealistische natuurgeneeskundige. Trouwens hij geneest niet alleen kanker, doch ook tuberculose, syphilis, krop, enz. met zijn plant-aardige geneesmiddelen, zooals in zijn brochure te lezen staat en waarop collega GRONEMAN niet gewezen heeft.

Ook mij verzocht hij te München wat te blijven en eenigen tijd zijn behandelingswijze te volgen. Daar men, om er iets aan te hebben, niet ettelijke weken, doch zeker een paar maanden zou moeten blijven, meende ik zijn aanbod te moeten afslaan.

Na drie maanden ongeveer zag ik patiënte hier weer terug (dus einde Juli). Zij was behandeld met de inspuitingen, de thee, X-stralen en electriciteit (sterke stroom, positieve electrode op de zieke plaats, negatieve op de rechter heupstreek).

Bij onderzoek vond ik den arm meer gezwollen, de klierzwellingen ongeveer onveranderd, doch de huidtumoren nagenoeg verdwenen. Dit laatste is m. i. wel toe te schrijven aan de RÖNTGEN-stralen en den galvanischen stroom. Dat oppervlakkige maligne tumoren door deze twee middelen definitief of tijdelijk verdwijnen kunnen, is genoegzaam bekend. Echter was patiënte, sinds ik haar in München verlaten had, duidelijk vermagerd. Sinds Juli is de toestand helaas nog meer achteruit gegaan.

Een en ander schreef ik aan dr. KLIMASZEWSKI. Hij raadde daarop de gelatine-inspuitingen aan. Over deze inspuitingen had hij in April niet gesproken. Toen zouden de thee en de „Normal-lösung” de genezing wel brengen.

Een en ander is voor mij reden geweest niet veel vertrouwen in de behandeling te stellen en desgevraagd heb ik ook aan verschillende collega's en patiënten dit medegedeeld.

Nu nog een enkel woord over de patiënte van collega GRONEMAN. De arm is sterker gezwollen en daarvoor is zij ten tweede male naar München gegaan. Voor mij is èn de toegenomen zwelling èn het feit, dat zij weer naar München gegaan is, een bewijs, dat zij niet hersteld is. Bij herstel zou toch een tweede reis overbodig zijn. Ik betreur het, dat collega GRONEMAN de zaak nu reeds, zonder het verder verloop afgewacht te hebben, ter sprake heeft gebracht. In de eerste plaats voor onze patiënten; voor hen moet ons géschrijf onaangenaam zijn en toch meende ik nu reeds te moeten waarschuwen voor verwachtingen, die m. i. niet vervuld zullen worden.

Ten tweede betreur ik, dat onze groote politieke bladen dadelijk na het verschijnen onzer vakbladen rijp en onrijp er uit overdrukken en zoodoende aan allerlei ongelukkige lijdens den eenen dag illusies geven, die een volgenden dag hun weder ontnomen worden. M. i. is dit in hooge mate onmenschelijk. Ontwikkelde patiënten hebben mij meermalen verklaard: kanker te hebben is verschrikkelijk, maar nog erger is het, bijna geen courant of tijdschrift te kunnen opslaan zonder het woord kanker te zien staan onder de wetenschappelijke berichten, van allerlei schitterende geneesmethoden te moeten lezen, die na korten tijd weder blijken onwaar of overdreven te zijn.

Ik wil dus eindigen met een verzoek aan de collega's, zich te bedwingen in het doen van nog niet geheel rijpe mededeelingen, en aan de redacteuren onzer nieuwsbladen, eens na te denken over mijn meening omtrent hun wetenschappelijke publicaties.

Zutphen, 3 Nov. 1907.

dr. J. VAN DER HOEVEN.